

Students

(3 Hours)

Total Marks – 100

For Internal Students

(2 ½ Hours)

Total Marks – 75

N.B.1) External/ IDOI Students should attempt any four questions.

2) Internal Students should attempt any three questions from Q. No 1 to 6.

3) All questions carry equal marks.

1. Analyse the impact of industry on various social institutions 25
2. Write a note on informal sector 25
3. Describe the issues related to labour in India 25
4. Write an essay on the relationship between work and alienation 25
5. Describe the evolution of industries and labour force 25
6. Write shorts notes on any two of the following: 25
 - a. Gender and technology
 - b. Flexible specialization
 - c. KPO and BPO
 - d. Formal organization
7. Highlight the issues related to labour in context of globalization in India 25
8. Write a note on trade union 25

M.A. (PART-II)**- SOCIOLOGY -****ENVIRONMENT AND SOCIETY****(PAPER - VII) (JAN- 2020)****Q.P. CODE: 37187****[Time: 3 Hours]****[Marks:100]****For Internal Student:****[Time: 2 Hours 15 Minutes]****[Marks: 75]****Please check whether you have got the right question paper.**

- N.B:**
1. External student should attempt any four questions.
 2. Internal student should attempt any three questions from Q. No. 1 to 6. Do not attempt Q.7 and 8.
 3. All questions carry equal marks.

- Q.1** Attempt a review the changing relationship between human and nature.
- Q.2** Write in detail Anthony Gidden contribution to environmental sociology.
- Q.3** Write an essay on environmental degradation.
- Q.4** Explain in detail north-south dialogue.
- Q.5** Discuss, ecofeminism as an alternative development approach.
- Q.6** Write short notes on **any two** of the following:
- a) Cultural ecology
 - b) Intellectual property rights
 - c) Conservation of park
 - d) Waste management
- Q.7** Discuss, environmental movements in India with special reference anti dam movement.
- Q.8** Write an essay on sustainable development and its importance.

मराठी रुपांतर

बहिस्थ विद्यार्थ्यांसाठी

[वेळ: ३ तास]

[गुण: १००]

नियमित विद्यार्थ्यांसाठी

[वेळ: २ तास १५ मिनिटे]

[गुण: ७५]

पूर्व सूचना:

१. बहिस्थ विद्यार्थ्यांनी कोणतेही चार प्रश्न सोडवावेत.
२. नियमित विद्यार्थ्यांनी प्रश्न क्र. १ ते ६ पैकी कोणतेही तीन प्रश्न सोडवावेत. प्रश्न क्र. ७ व ८ सोडवू नये.
३. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

- प्र.१ मानव निसर्ग यांच्यातील बदलत्या संबंधाचा मागोवा द्या.
- प्र.२ पर्यावरणीय सामाजशास्त्रासाठीचे गिडन्सचे योगदान सविस्तर लिहा.
- प्र.३ 'पर्यावरणीय अवनती' यावर निबंध लिहा.
- प्र.४ उत्तर-दक्षिण संवाद सविस्तर स्पष्ट करा.
- प्र.५ पर्यायी विकास दृष्टीकोन म्हणून पर्यावरणीय स्त्रीवादाची चर्चा करा.
- प्र.६ खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर टिपा लिहा.
 - अ) सांस्कृतिक पर्यावरण
 - ब) बौद्धिक संपदा अधिकार
 - क) सार्वजनिक उद्यानाचे संरक्षण
 - ड) घनकचरा व्यवस्थापन
- प्र.७ धरण विरोधी चळवळीच्या विशेष संदर्भासह भारतातील पर्यावरणीय चळवळींचा चर्चा करा.
- प्र.८ 'शाश्वत विकास आणि त्याचे महत्व' यावर निबंध लिहा.

M.A. (PART-II)

- SOCIOLOGY -

SOCIOLOGY OF SOCIAL MOVEMENT

(PAPER - VIII) (JAN- 2020)

Q.P. CODE: 37190

[Time: 3 Hours]

[Marks:100]

For Internal Student:

[Time: 2 Hours 15 Minutes]

[Marks: 75]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:**
1. External student should attempt any four questions.
 2. Internal student should attempt any three questions from Q. No. 1 to 6. Do not attempt Q.7 and 8.
 3. All questions carry equal marks.

- Q.1** Define Social movement and explain its characteristics and functions.
- Q.2** Describe the main features of conflict theory.
- Q.3** Taking a cue from Relative Deprivation Theory. Examine the genesis of social movements.
- Q.4** An ideology forms the backbone of the social movement. Discuss its dimensions and functions.
- Q.5** Explain the impact of Globalization on Indian social movement.
- Q.6** Write short notes on any two of the following
- a) Reform
 - b) Revolution
 - c) Shiv sena movement
 - d) Environment movement
- Q.7** Write a detailed note on Tribal movement in India.
- Q.8** Briefly review Womens movement in India as a new social movement.

मराठी रुपांतर

बहिस्थ विद्यार्थ्यांसाठी

[वेळ: ३ तास]

[गुण: १००]

नियमित विद्यार्थ्यांसाठी

[वेळ: २ तास १५ मिनिटे]

[गुण: ७५]

पूर्व सूचना:

१. बहिस्थ विद्यार्थ्यांनी कोणतेही चार प्रश्न सोडवावेत.
२. नियमित विद्यार्थ्यांनी प्रश्न क्र. १ ते ६ पैकी कोणतेही तीन प्रश्न सोडवावेत. प्रश्न क्र. ७ व ८ सोडवू नये.
३. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

- प्र.१ सामाजिक चळवळीच्या व्याख्या करा. तिची वैशिष्ट्ये आणि कार्ये स्पष्ट करा.
- प्र.२ संघर्ष सिद्धांताच्या मुख्य वैशिष्ट्यांचे वर्णन करा.
- प्र.३ सापेक्ष वंचितता सिद्धांताचे संकेत लक्षात घेत सामाजिक चळवळीच्या उदयाचे परीक्षण करा.
- प्र.४ 'आदर्शवाद हा सामाजिक चळवळीचा कणा आहे' त्याच्या दिशा आणि कार्ये याबाबत चर्चा करा.
- प्र.५ भारतातील सामाजिक चळवळीवरील जागृतीकरणाने प्रभावाचे स्पष्टीकरण द्या.
- प्र.६ खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर टिपा लिहा.
 - अ) सुधारणा
 - ब) क्रांती
 - क) शिवसेना चळवळ
 - ड) पर्यावरणवादी चळवळ
- प्र.७ भारतातील आदिवासी चळवळीवर सविस्तर टीपा लिहा.
- प्र.८ एक नवीन सामाजिक चळवळ म्हणून भारतातील स्त्रियांच्या चळवळीचा थोडक्यात आढावा द्या.

For Regular Students (3 Hours)

Total Marks – 100

For Internal Students (2 ½ Hours)

Total Marks – 75

N.B.1) External/ IDOI Students should attempt any four questions.

2) Internal Students should attempt any three questions from Q. No 1to 6.

3) All questions carry equal marks.

1. Explain feminism and critically analyze radical feminism. 25
2. Gender is social construction comment. 25
3. Explain how declining sex- ratio impacts women's position in Indian Society. 25
4. Attempt review the views of Periyar on Gender and caste. 25
5. Explain Phule;s Critical Views on Brahminism 25
6. Write short notes on any Two of the following 25
 - a) Sex and Gender
 - b) Gendered Socialization
 - c) Globalization and women
 - d) Women Empowerment
7. Write an essay on violation of women's rights 25
8. Examine in detail the Ambedkar's view on the status of Indian women. 25

बहिःशाल वद्यार्थ्यांसाठी

(अतास)

एकूण गुण: १००

निय मत वद्यार्थ्यांसाठी

(२ तास० मनिटे)

एकूण: ७५

सूचना: १) बहिःशाल वद्यार्थ्यांनी कोणत्याही चार प्रश्न सोडवोत.

- २) निय मत वद्यार्थ्यांनी प्रश्न क्र. १ ते ६ पैकी कोणतेही तीन प्रश्न सोडवावेत. प्रश्न क्र. ७ व ८ सोडवू नये.
- ३) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

१. स्त्रीवाद स्पष्ट करा आ ण जहाल स्त्रीवादाचे च कत्सक यरत्वेभा. २५
२. लंगभाव सामाजिक र चत आहे यावर भाष्य करा. २५
३. घटते लंग प्रमाण भारतीय समाजातील स्त्रियांच्या दर्जावर प्रभ्य पडते स्पष्ट करा. २५
४. लंगभाव आ ण जाती यावरील पेरियार यांच्या दृष्टिकोनाच्मागोवा घ्या २५
५. ब्राम्हणवादावरील फुलेंचे टीकात्मक वचार स्पष्ट करा. २५
६. खालील पैकी कोणत्याही दोहोवर थोडक्यात टीप लहा २५
 - अ) लंग आ ण लंगभाव
 - ब) लंगभावात्मक सामाजिकीकरण
 - क) जागतिकीकरण आ ण स्त्रिया
 - ड) महिला सक्षमीकरण
७. महिलांच्या अ धकाराचे उल्लंघन यावर निबंध लहा. २५
८. भारतीय स्त्रियांच्या दर्जा वषयी डॉ आंबेडकरांच्या वचंभ्रास वस्तर परिक्षण करा. २५
